

4. *Європейський Союз у мінливому світі: Монографія / В. В. Копійка, С. О. Маковський, М. А. Миронова та ін.; за ред В. В. Копійки. – К.: О. Зень, 2022. – 219 с.*

5. *Kuznetsova, A. Y., Lyzun, M. V., Savelyev, Y. V., Kuryliak, V. Y., & Lishchynskyu, I. O. (2019). Gravitaty Potential for Currency Alliances' Intrarigional Trade. Financial & Credit Activity: Problems of Theory & Practice, 3(30)*

Людмила ГЕРМАН

*старший викладач Західноукраїнського
національного університету*

МІЖНАРОДНІ МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Часті стихійні лиха, екстремальні погодні умови – хвилі спеки, урагани, часті посухи – дедалі сильніше впливають на переміщення населення, витісняють людей із місць проживання, знищуючи засоби для виживання та посилюючи конфлікти.

Глобальні зміни клімату стають важливою передумовою посилення міграційних процесів. Зміна клімату – явище, спричинене нагріванням Землі, спричинене людською діяльністю, такою як спалювання викопних природних ресурсів, а також викидами парникових газів у атмосферу. Посилення цих процесів, за даними Міжурядової групи експертів зі зміни клімату (IRC) [5], може привести до зростання температури планети Земля на 10 градусів за Фаренгейтом. Усі ці явища можуть завдати шкоди не лише продовольчій чи промисловій безпеці, а й посилити поширення хвороб.

Найбільшим чином зміна кліматичних умов впливає на населення, що проживає на кризових територіях, де відбуваються військово-політичні конфлікти чи надзвичайні ситуації. Наприклад, у Афганістані, який десятиліттями потерпає від військових конфліктів та економічних потрясінь, близько 1 млн. населення є переміщеними внаслідок кліматичних змін особами. Ефіопія, Сомалі, Кенія та інші країни Африки постраждали від втрати урожаю внаслідок кліматичних змін, зокрема у Ефіопії 11 мільйонів людей зіткнулися із проблемою продовольчої безпеки[4]. Посуха та зміна клімату змушують фермерів мігрувати.

Зміни клімату сприяли посиленню міграції у Центральній Америці: Сальвадор, Гватемала, Гондурас постраждали від періодичних ураганів у 2020 році. Університетом Нотр Дам було складено рейтинг 10 країн, які найбільш залежні від змін клімату та глобального потепління, що наведено у Таблиці 1. Індекс ND-GAIN Country Index показує вразливість країни до зміни клімату та інших глобальних викликів а також поєднує складову готовності країни до

покращення стійкості. Таке ранжування країн у глобальному просторі дає можливість урядам, підприємницькому сектору та власне громадам знайти ефективні відповіді на глобальні виклики та визначитись з інвестиційними пріоритетами [3].

Таблиця 1

Рейтинг 10 найбільш вразливих до змін клімату та глобальних викликів країн

Назва країни	Позиція країни за ND-GAIN Country Index	Оцінка (вища оцінка вказує на кращі умови)
Малі	176	34,6
Ліберія	177	34,1
Сомалі	178	33,8
Афганістан	179	32,8
Судан	179	32,8
Гвінея-Бісау	181	32,5
Демократична Республіка Конго	182	32,4
Еритрея	183	30,8
Центральноафриканська республіка	184	27,7
Чад	185	27,0

Не менш важливим показником, який вимірює загальну вразливість, чутливість та здатність країни адаптуватися до негативного впливу зміни клімату є Індекс ND-GAIN. Даний індекс вказує на вразливість країни у шести найнеобхідніших секторах – їжа, вода, здоров'я, послуги екосистеми середовище існування та інфраструктура [3]. 10 країн з найвищою вразливістю наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

Рейтинг 10 країн з найвищою вразливістю

Назва країни	Позиція країни за ND-GAIN вразливість	Оцінка (вища оцінка вказує на кращі умови)
Соломонові острови	176	0,599
Ліберія	177	0,601
Судан	178	0,604
Еритрея	179	0,605
Тонга	179	0,605
Мікронезія	181	0,616
Гвінея-Бісау	182	0,626
Нігер	183	0,632
Чад	184	0,652
Сомалі	185	0,678

Країни Африки є найбільш вразливими до зміни клімату країнами, де посуха спричиняє проблеми продовольчої безпеки, а глобальне потепління сприяє поширенню хвороб та посилює проблему охорони здоров'я [1].

Спостерігається взаємозалежність між викликами, спричиненими кліматичними змінами та безпековими умовами, оскільки мігруючи через насильство, політичну нестабільність та діяльність екстремістських груп, значні потоки біженців сприяють загостренню проблеми продовольчої безпеки, і навпаки, мігранти, які вимушені переселятися через кліматичні зміни часто стають однією із причин загострення соціально- політичної ситуації та розвитку конфліктів на території приймаючої країни. Боротьба за ресурси загострюється [2].

Для подолання цих проблем необхідне впровадження комплексних стратегій, які включатимуть в себе як екологічні питання – зменшення викидів парникових газів, так і нові, соціально-економічні шляхи – адаптацію до змін клімату та підтримку вразливих груп населення. Пріоритетною є розробка міжнародних механізмів співпраці для підтримки країн, що стикаються зі значними міграційними потоками внаслідок кліматичних змін.

Список використаних джерел:

1. *Irsheid, J. (2023). Bridging policy and practice in the context of climate-induced migration. Retrieved from <https://www.bosch-stiftung.de/en/storys/bridging-policy-and-practice-context-climate-induced-migration>*
2. *Migration Policy Institute. (2024, January). Expanding Protection Options? Flexible Approaches to Status for Displaced Syrians, Venezuelans, and Ukrainians.*
3. *Notre Dame Global Adaptation Initiative. (n.d.). Country Index Rankings. Retrieved from <https://gain.nd.edu/our-work/country-index/rankings/>*
4. *International Organization for Migration. (2024). World Migration Report. Retrieved from <https://worldmigrationreport.iom.int/what-we-do/foreword/foreword>*
5. *International Rescue Committee. (2023, April). 10 countries at risk of climate disaster. Retrieved from <https://www.rescue.org/eu/article/10-countries-risk-climate-disaster>*

Людмила ГЕРМАН

старший викладач

Тетяна ТРОНІЦЬКА

студентка

*Західноукраїнський національний
університет*

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇН АФРИКИ: КРИЗОВІ ЯВИЩА ТА НАПРЯМИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Вступаючи на шлях створення своєї незалежної державності, населення африканських країн плекало надії, що самостійне використання наявних у них